

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **A. P.** bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. Jozefom Jaroščákom, advokátom v B., , proti žalovaným **1/ A. B.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. Darinou Solárovou, advokátkou v Košiciach, Škultétyho 3, **2/ S. B.**, bývajúcej v B.B., prechodne bývajúcej v C., **o určenie spoluvlastníckeho podielu**, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 3C 161/2003, o dovolaní žalovanej 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 11. februára 2010 sp. zn. 16Co 13/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalobcovi **n e p r i z n á v a** náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bardejov rozsudkom zo 7. augusta 2009 č. k. 3C 161/2003-168 určil, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti KN X. vo výmere X. m², zapísanej na LV č. X., kat. územie B., pod B. spoluvlastníckom podiele 1/2 k celku a účastníkom nepriznal náhradu trov konania. Dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, keď výsledkami vykonaného dokazovania (a s prihliadnutím aj na dokazovanie vykonané v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 312/1994), bolo preukázané, že otec žalobcu získal spornú nehnuteľnosť na základe reálnej deľby uskutočnenej medzi právnymi predchodcami účastníkov konania (podľa práva platného po 1. 1. 1951). V dôsledku tejto skutočnosti nemohol A. P. (nar. X.) spolu so svojou manželkou Z. P., rod. G. v roku 1966 platne previesť vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti

na svojho syna A. a jeho manželku, lebo by boli previedli na iného viac práv, než sami mali. Žalobca a jeho sestra M.V. sa preto stali vlastníkami spornej nehnuteľnosti (každý v polovici) po smrti ich otca, pričom existenciu vlastníctva M. V k spornej nehnuteľnosti v 1/2 Okresný súd v Bardejove konštatoval rozsudkom vydanom v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 312/1994. V tomto konaní súd nerozhodol aj o vlastníckom práve žalobcu (A.P.), lebo tento v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 312/94 sa takéhoto určenie nedomáhal; bol v opačnom procesnom postavení, keď vystupoval na strane žalovaných. Vyriešenie spornej otázky k spoluvlastníckemu podielu v konaní 8C 312/1994 súd považoval zároveň za vyriešenie spornej otázky aj v tomto konaní, pretože sa jedná o dva nároky s rovnakým skutkovým základom. Na druhej strane zdôraznil, že vec vedená pod sp. zn. 8 C 312/94 nepredstavuje prekážku rozhodnutej veci, pretože v nej nebolo právoplatne rozhodnuté o predmete tohto sporu, t. j. spore vedenom pod sp. zn. 3 C 161/2003 (o vlastníctve žalobcu). Poukázal tiež na skutočnosť, že vec tvoria predmet konania nie je reálne rozdelená; ide o ideálny spoluvlastnícky podiel (ktorý v odôvodnení rozhodnutia aj definoval v súlade s právnou teóriou a praxou). O trovách rozhodol podľa § 150 O. s. p..

Na odvolanie žalovanej 1/ (vo veci samej) a žalobcu (proti výroku o náhrade trov konania) Krajský súd v Prešove rozsudkom z 11. februára 2010 sp. zn. 16 Co 13/2009 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil (219 O. s. p.), odvolanie žalobcu (ako oneskorene podané) odmietol (§ 218 ods. 1 písm. a/ O. s. p.) a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Vo veci samej sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa a vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovanej 1/ uviedol, že zmluva z roku 1966 sa nevzťahovala na predmet sporu, keď sporné nehnuteľnosti boli evidované vo vl. č. X. ako parc. č. X. a notárska zápisnica sa týkala nehnuteľností zapísaných vo vl. č. X. parc. č. X/2. O trovách rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p..

Rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa napadla dovolaním žalovaná 1/. Navrhla ich zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Uviedlo, že už rozsudkom vydanom v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 312/1994 bola jej právna istota a dôvera v súdnu moc značne otrasená, keď súdy nezohľadnili skutočnosť, že spornú nehnuteľnosť riadne nadobudla kúpnu zmluvou na základe notárskej zápisnice č. N 278/66, NZ 319/66 z 8. 5. 1966. Odvolaciemu súdu vytýkala, že sa (najmä) z uvedeného hľadiska s vecou nezaoberal, že nebol dôvod, aby v otázke vyriešenia spoluvlastníckeho podielu

v tomto konaní (3 C 161/2003) vychádzal z výsledkov iného konania 8 C 312/1994). Takýmto postupom došlo k „anulovaniu rozhodnutia iného štátneho a správneho orgánu,, a k odňatiu (jej) možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Odvolací súd bol povinný riadne preskúmať vec, zaoberať sa listinnými dôkazmi, ktoré predložila a napokon vyhodnotiť výsledky dokazovania v zmysle § 132 O. s. p. Odvolací súd rozsudok ani riadne neodôvodnil a rozhodol na základe skutkových okolností zistených v inom konaní (sp. zn. 8C 312/1994). Týmto postupom jej súd odňal možnosť konať pred ním § 237 písm. f/ O. s. p.. V doplnení dovolania, žiadala nahradiť trovy súdneho konania

Navrhovateľ a taktiež žalovaná 2/ navrhli dovolanie ako nedôvodné zamietnuť, lebo rozhodnutia súdov sú vecne správne a súdy svojim postupom dovolateľke neodňali možnosť konať pred súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), ktorá je riadne zastúpená advokátkou (§ 241 ods. 1 O. s. p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), ako aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a napokon aj v prípade ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

Vady uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. dovolateľka nenamietala a ani v konaní nevyšli najavo. S prihliadnutím na obsah dovolania dovolací súd sa osobitne zameril na to, či v danom prípade postupom súdu prvého stupňa alebo odvolacieho súdu nebola dovolateľke odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je (z hľadiska procesného predpisu) taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatniť procesné práva, ktoré mu právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov.

Odňatie možnosti konať pred súdom dovolateľka videla v tom, že súdy nezohľadnili skutočnosť, že spornú nehnuteľnosť riadne nadobudla kúpnu zmluvou na základe notárskej zápisnice č. N 278/66, NZ 319/66 z 8. 5. 1966. Odvolaciemu súdu vytýkala, že sa (najmä) z uvedeného hľadiska s vecou nezaoberal, že nebol dôvod, aby v otázke vyriešenia spoluvlastníckeho podielu v tomto konaní (3 C 161/2003) vychádzal z výsledkov iného konania (8 C 312/1994). Takýmto postupom došlo k „anulovaniu rozhodnutia iného štátneho a správneho orgánu, a k odňatiu (jej) možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Odvolací súd bol teda povinný riadne preskúmať vec, zaoberať sa listinnými dôkazmi, ktoré predložila a napokon vyhodnotiť výsledky dokazovania v zmysle § 132 O. s. p. Odvolací súd rozsudok ani riadne neodôvodnil a rozhodol na základe skutkových okolností zistených v inom konaní (sp. zn. 8C 312/1994).

V tejto súvislosti treba uviesť, že dokazovanie je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O. s. p.), a nie účastníkov konania. Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle

§ 237 O. s. p. (viď R 37/1993). Zo samej skutočnosti, že súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nemožno preto vyvodit', že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je podľa § 237 písm. f/ O. s. p. prípustné (viď R 125/1999). Nevykonaním žalobcom navrhovaného dokazovania preto nemohlo dôjsť k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom.

Odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. nezakladá ani skutočnosť, že súdy pri rozhodovaní veci vychádzal z výsledkov konania vedeného pod sp. zn. 8 C 312/1994. V tomto konaní bol (26. januára 2001) vydaný rozsudok, ktorým Okresný súd v Bardejove v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 22. januára 2003, sp. zn. 4 Co 427/2002 určil, že M.V. (právne predchodkyňa žalovanej 2/) je podielovou spoluvlastníčkou spornej nehnuteľnosti (č. KN X. vo výmere X. m2) v jednej polovici a vo zvyšku žalobu zamietol. Z jeho odôvodnenia je zrejmé, že dôvodom pre čiastočné zamietnutie žaloby bola skutočnosť, že vlastníkom druhej polovice spornej nehnuteľnosti je žalovaný 3/ (t. j. v tomto konaní žalobca), ktorému v pôvodnom konaní príslušný podiel prisúdiť nemohol, lebo tento účastník konania sa vydania takéhoto rozhodnutia nedomáhal. V tejto súvislosti treba uviesť, že dovolací súd v predmetnej veci rešpektoval aj judikatúru Najvyššieho súdu SR, podľa ktorej **pokiaľ už bola v občianskom súdnom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením.**

Vadu konania v zmysle § 237 O. s. p. neboli spôsobilé založiť ani právne závery, na ktorých založili súdy svoje rozhodnutia. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nezakladá dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 O. s. p. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I

keby tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkou vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale súčasne aj prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie naznačených relevantných otázok prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné; o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo.

Dovolateľ teda vytýkal odňatie možnosti konať pred súdom nedôvodne.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O. s. p. a v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie na súdoch nižších stupňov bolo postihnuté niektorou z väd uvedenou v § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej 1/ ako neprípustné odmietol (§ 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej 1/, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.). Dovolací súd však žalobcovi nepriznal náhradu trov dovolacieho konania so zreteľom na nepriaznivú finančnú situáciu žalovanej 1/, ktorú dovolací súd považoval za dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle ustanovenia § 150 ods. 1 O. s. p.; uznesením z 15. novembra 2011 č. k. 3 C 161/2003 – 282 bolo žalovanej 1/ priznané aj oslobodenie od súdneho poplatku v sume 166 eur.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. septembra 2012

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :
Hrčková Marta

